

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра теоретического и белорусского литературоведения

НАГИ–ЗАДЕ Роман Александрович

**ЭВОЛЮЦИЯ ЖАНРА РОМАНА В БОЛГАРСКОЙ
ЛИТЕРАТУРЕ ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ XX – НАЧАЛА XXI ВВ.**

Дипломная работа

Научный руководитель:
старший преподаватель
С. И. Крылова

Допущена к защите

«__» _____ 2025 г.

Заведующий кафедрой _____

кандидат филологических наук, доцент Т. А. Морозова

Минск, 2025

ОГЛАВЛЕНИЕ

Реферат	3
Рэферат	4
Abstract	5
Введение	6
Глава 1. Развитие жанра романа в контексте литературного процесса второй половины XX века	8
1.1 Общая характеристика литературного процесса в середине XX века	8
1.2 Жанровые особенности болгарского романа в середине XX века на примере творчества Димитра Димова	15
1.3 Проблемно-тематическое поле романной прозы середины XX века на примере романа Д. Димова «Табак»	19
1.4 Система образов в романе и характеристика главных действующих лиц	24
Выводы по главе 1	28
Глава 2. Дальнейшее развитие болгарского романа (1960–1980 гг.)	30
2.1 Формирование новых жанров в болгарской литературе	30
2.2 Формирование нового болгарского романа: его особенности и основные черты	33
2.3 Формирование нового типа литературного героя и героя-повествователя в романной прозе	42
Выводы по главе 2	47
Глава 3. Развитие болгарского романа в первой половине XXI века	49
3.1 Формирование болгарской постмодернистской романной прозы в первой половине XXI века	49
3.2 Дальнейшее развитие жанров социально-бытового и исторического романа	55
3.3 Черты главного героя болгарской литературы XIX тысячелетия	56
Выводы по главе 3	57
Заключение	58
Список использованных источников	60

Аннотация

Фамилия, имя, отчество: Наги-Заде Роман Александрович.

Тема: «Эволюция жанра романа в болгарской литературе второй половины XX – начала XXI вв.»

Структура и объём дипломной работы: дипломная работа состоит из введения, трёх глав, заключения, списка использованных источников (44 позиции). Полный объём работы составляет 62 страницы.

Ключевые слова: БОЛГАРСКАЯ ЛИТЕРАТУРА, РОМАННАЯ ПРОЗА, БОЛГАРСКОЕ ВОЗРОЖДЕНИЕ, КРИТИЧЕСКИЙ РЕАЛИЗМ, МОДЕРНИЗМ, ПОСТМОДЕРНИЗМ.

Текст реферата

Объект исследования – романная проза второй половины XX – начала XXI вв.

Предмет исследования – жанрово-тематических характеристик, художественных приёмов и идейно-эстетических особенностей развития болгарского романа во второй половине XX – начала XXI вв. на основе анализа идейно-художественного содержания литературных произведений самых ярких представителей конкретных периодов.

Цель исследования – проанализировать жанрово-тематические трансформации и проследить ключевые периоды развития и формирования национальных особенностей в развитии жанра романа в болгарской литературе второй половины XX – начала XXI вв.; выявить взаимосвязи между историческим контекстом и литературным развитием, а также определить роль вклада отдельных писателей в формирование облика современного болгарского романа.

Методы исследования: целостный анализ литературных произведений болгарских авторов разных периодов и выявление связи их произведений с историческим контекстом, а также сравнительно-сопоставительный метод, включающий анализ влияния различных литературных традиций и течений на болгарский роман.

Полученные результаты и их новизна: в ходе проведённого анализа литературных произведений был выявлен отход болгарского романа от идеологизированности, вследствие чего в литературе стало наблюдаться расширение тематического диапазона, основывающегося на психологичности и экспериментах с формой и стилем литературных произведений.

Достоверность материалов и результатов дипломной работы: исследование основывается на результатах, полученных в ходе

самостоятельного изучения художественных и авторитетных научно-популярных работ отечественных и зарубежных литературоведов.

Область возможного практического применения: материалы данного исследования могут быть использованы в практике вузовского преподавания в курсах, спецкурсах и семинарских занятиях по истории болгарской литературы второй половины XX – начала XXI вв.

Анатацыя

Прозвішча, імя, імя па бацьку: Нагі-Задэ Раман Аляксандравіч.

Тэма: «Эвалюцыя жанру рамана ў балгарскай літаратуры другой паловы XX – пачатку XXI стст.».

Структура і аб’ём дыпломнай работы: дыпломная работа складаецца з уводзін, трох глаў, заключэння і спісу выкарыстаных краніц (44 пазіцыі). Поўны аб’ём работы складае 62 старонкі.

Ключавыя словы: БАЛГАРСКАЯ ЛІТАРАТУРА, РАМАННАЯ ПРОЗА, БАЛГАРСКАЕ АДРАДЖЭННЕ, КРЫТЫЧНЫ РЭАЛІЗМ, МАДЭРНІЗМ, ПОСТМАДЭРНІЗМ.

Тэкст рэферата

Аб’ект даследавання – раманная проза другой паловы XX – пачатку XXI стст.

Прадмет даследавання – эвалюцыя жанрава-тэматычных характарыстык, мастацкіх прыёмаў і ідэйна-эстэтычных асаблівасцей развіцця балгарскага рамана ў другой палове XX – пачатку XXI стст. на аснове аналізу ідэйна-мастацкага зместу літаратурных твораў самых яркіх прадстаўнікоў канкрэтных перыядаў.

Мэта даследавання – прааналізаваць жанрава-тэматычныя трансфармацыі і прасачыць ключавыя перыяды развіцця і фарміравання нацыянальных асаблівасцяў у развіцці жанру ў балгарскай літаратуры другой паловы XX – XXI стст.; выявіць ўзаемасувязі паміж гістарычным кантэкстам і літаратурным развіццём, а таксама вызначыць ролю ўкладу асобных пісьменнікаў у фарміраванне аблічча сучаснага балгарскага рамана.

Метады даследавання – цэласны аналіз літаратурных твораў балгарскіх аўтараў розных перыядаў і выяўленне сувязі іх твораў з гістарычным кантэкстам, а таксама параўнальна-супастаўляльны метады, які ўключае аналіз уплыву розных літаратурных традыцый і плыняў на балгарскі раман.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: падчас праведзенага аналізу літаратурных твораў быў выяўлены адыход балгарскага рамана ад ідэалагізаванасці, з прычыны чаго ў літаратуры стала назірацца пашырэнне тэматычнага дыяпазону, які грунтуецца на псіхалагічнасці і эксперыментах з формай і стылем літаратурных твораў.

Дакладнасць матэрыялаў і вынікаў дыпломнай работы: даследаванне грунтуецца на выніках, атрыманых у ходзе самастойнага разгляду мастацкіх і аўтарытэтных навукова-папулярных работ айчынных і замежных літаратуразнаўцаў.

Вобласць магчымага практычнага прымянення: матэрыялы дадзенага даследавання могуць быць выкарыстаны ў практыцы выкладання ў вышэйшай навучальнай установе ў курсах, спецкурсах і семінарскіх занятках па гісторыі балгарскай літаратуры другой паловы XX – пачатку XXI стст.

Annotation

Surname, name, patronymic: Nahi-Zade Roman Alexandrovich.

Topic of work: «Evolution of the novel genre in Bulgarian literature in the second half of the 20th – early 21st centuries»

Structure and scope of the diploma work: the thesis consists of an introduction, three chapters, a conclusion, and a list of references (44 items). The total volume of the work is 62 pages.

Keywords: BULGARIAN LITERATURE, NOVEL, BULGARIAN REVIVAL, CRITICAL REALISM, MODERNISM, POSTMODERNISM.

Summery text

The object of the research: history of the development of novel prose in Bulgarian literature in the second half of the 20th – early 21st centuries in the context of socio-cultural and literary changes.

The subject of the research: the evolution of genre and thematic characteristics, artistic techniques and ideological and aesthetic features of the development of the Bulgarian novel in the second half of the 20th – early 21st centuries based on the analysis of the ideological and artistic content of literary works of the most prominent representatives of specific periods.

The purpose of the research: to trace the development of the Bulgarian novel in the second half of the 20th – early 21st centuries; analyze the genre and thematic transformations of the Bulgarian novel; identify the main factors influencing new artistic methods and techniques.

The methods of research: based on a holistic analysis of literary works by Bulgarian authors from different periods and identifying the connection of their works with the historical context, as well as on a comparative method, including an analysis of the influence of various literary traditions and trends on the Bulgarian novel.

The results of the work and their novelty: in the course of the analysis of literary works, a departure of the Bulgarian novel from ideological content was revealed, as a result of which an expansion of the thematic range began to be observed in literature, based on the psychological nature and experiments with the form and style of literary works. Reliability of the results and conclusions of the thesis: the study is based on the results obtained during independent study of fiction and authoritative popular science works of domestic and foreign literary scholars.

Authenticity of the materials and results of the diploma work: the research is based on the results obtained during an independent study of artistic and authoritative popular science works of domestic and foreign literary scholars.

Recommendations on the usage: the materials of this study can be used in the practice of university teaching in courses, special courses and seminars on the history of Bulgarian literature of the second half of the 20th – early 21st centuries.